

Vind paa det, der i Virkeligheden er Hovedsagen, det praktiske Livs Gjerning, og jeg skulde meget opfordre Udvalget til at søge ved Forhandling med Ministeren at faae i alt Fald denne Sætning slettet ud af Lovforslaget. Søvrigt skal jeg ganske henholde mig til de Ytringer, jeg tillod mig ved Sagens Behandling i Fjor, det vil jo ikke nytte Noget at gjentage dem nu.

Møen: Jeg antager, at vi fra alle Sider ere enige om at lægge dette Forslags Fremme saa faa Hindringer i Veien som muligt, men det forekommer mig ganske vist, et naar man ikke alene vil have de Paragrafer, der allerede ere, men ogsaa vil have en Paragraf, der ikke findes og ikke direkte vedrører dette Emne, vil der derigjennem kunne beredes det Vanskeligheder, som det vil være ønskeligt at undgaa. Kan man ikke enes om det Mere, faaer man nøies med det Mindre, og naar § 5 holder Vanskeligheder, mener jeg, at der er Grund til at se noget nærmere paa den. De Regler, som der gives om Understøttelse til Landbrugsskoler, ere ikke ganske i Overensstemmelse med den Fremgangsmaade, som følger i Henseende til andre Skoler, f. Ex. Realskolerne i Kjøbstæderne. Ved disse gives Bevillingen til de enkelte Skoler efter en Undersøgelse af deres Forhold og Kvalifikationer til at modtage Understøttelse. Det forekommer mig, at det i og for sig er en rigtig og naturlig Fremgangsmaade, at man først hder Understøttelsen efter at have undersøgt Skolernes Forhold og fundet, at de ere egnede til at modtage Understøttelse. Dersom man ikke gaar saaledes frem, dersom man vil give en almindelig Regel om Understøttelse i Loven, forekommer det mig, at det vil være stemmende dermed, at der i Loven gives saadanne Bestemmelser om disse Skoler, saadanne almindelige Regler om Betingelsen for Understøttelsen, at man derigjennem faaer en Garanti for, at Understøttelsen virkelig gjør Gavn. Naar jeg nu spørger, hvad § 5 i saa Henseende indeholder, skjønner jeg ikke, at der i og for sig er sagt meget Andet i den, end at Skolerne skulle give Undervisning i Landbrug og Havebrug, og at Omfanget af Undervisningsplanen og Antallet af Fagene skal være fastsat nærmere. Det forekommer mig egentlig, at det er temmelig ubestemt. Er det da Meningen, at enhver Mand, der faaer Lyst dertil, og som kan samle nogle Elever, skal kunne faae denne Understøttelse? Hvilke Kvalifikationer udkræves der hos den, der vil oprette en saadan Skole? Det synes jo endog, at strax, naar Skolen oprettes, kan der gives

Understøttelse til den første Anstæffelse af Undervisningsmidlerne. Det forekommer mig, at dette heller ikke er ganske overensstemmende med den Fremgangsmaade, der følges ved Realskolerne, hvor man først ser, om Skolen kommer frem, og hvorledes den virker, og først naar den har naaet en saadan Udvikling, at der er Grund til at understøtte den, saa giver den en saadan Understøttelse. Her skulde man saa at sige paa Forhaand give en Understøttelse til en Skole, om hvis Kvalifikationer og Virke-maade der Intet er fastsat i Lovforslaget. Jeg er mere tilbøjelig til at mene, at man skulde følge den samme Fremgangsmaade som ved Realskolerne og bevilge til de enkelte Skoler efter en Undersøgelse af deres Forhold. Det vilde være saa meget rigtigere, som der ikke synes at være nogen Klarhed over, hvorledes disse Skoler skulle virke. — Naar det saa kræves, at Eleverne først skulle have gennemgaaet en Folkehøjskole o.s.v., saa tilstaar jeg ogsaa, at jeg faaer et ganske andet Syn paa disse Skoler. Naar der stilles den Betingelse, at Eleverne først skulle have gennemgaaet en Folkehøjskole, saa kan jeg paa Forhaand sige, at jeg ikke veed, hvad Landbrugsskolen egentlig vil blive for en Skole. Naar en saadan Betingelse stilles, er jeg i Tvivl om, hvorvidt man skal binde sig til at give Understøttelse til Skolerne, uden at man senere har nogen Raadighed over, i hvilket Omfang disse Bevillinger gives. Hvis man fulgte den samme Fremgangsmaade her som i Henseende til Realskolerne, vilde denne Vanskelighed bortfalde; saa vilde dette Stridsobjekt ikke fremkomme, og saa kunde man fremdeles paa Finantsloven give Bevillinger til Landbrugsskoler, til Højskoler og Realskoler, saa kunde man behandle alle Skolerne for saa vidt efter samme Regler. Man vilde da være ude over de Stridspunkter, som ellers let eller vel sagtens uundgaaelig vilde frembyde sig, for saa vidt disse Skoler skulde behandles efter andre Regler end de andre Skoler.

Bloug: Jeg deler ganske de samme Betænklichkeiten, som den ærede foregaaende Taler yttrere, men mine gaa maasse endnu et Skridt videre. Jeg har stor Tvivl, om det er en heldig Vej, man er inde paa baade med Hensyn til Realskoler og Højskoler, og nu atter med Hensyn til Landbrugsskoler, naar man overlader til Enhver at oprette saadanne, ja opmuntrer til at oprette dem ved forud at give Løfte om Statsunderstøttelse. Jeg tror, at det vilde være rigtigere, om Staten tog disse Skoler noget mere i sine egne Hænder og navnlig forbe-